

Arnhemse jeugd en radicalisering

Onderzoeksvoorstel Januari 2015

Bureau **Beke**

Inhoud

1	Achtergrond en vraagstelling	3
2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek	6
2.1	Fase 1 – Literatuurverkenning	7
2.2	Fase 2 – Interviews (n=20)	8
2.3	Advies nota	9
2.4	Fase 3 – Online survey domeinen ‘vrije tijd’ en ‘onderwijs’	9
2.5	Fase 4 – Groepsgesprekken met jongeren (n=5)	11
2.6	Fase 5 – Terugkoppeling stakeholders; groepssessie	11
2.7	Begeleidingsgroep en rapportage	11
2.8	Rapportage	12
3.	Tijdpad en projectteam	13
4.	Begroting	15
	Referenties	16

1 Achtergrond en vraagstelling

Het college van Burgemeester & Wethouders (B&W) wil, mede naar aanleiding van een motie van de Partij van de Arbeid (PvdA), de radicalisering van Arnhemse jongeren in kaart laten brengen. De aanleiding hiervoor is onder andere dat Arnhem op dit thema hoog lijkt te scoren en er geen cijfers beschikbaar zijn van de mate waarin Arnhemse jongeren er radicale opvattingen op nahouden.

Aan Bureau Beke is gevraagd een voorstel te doen voor een dergelijk onderzoek. Vooraf wordt een aantal uitgangspunten voor het onderzoek gesteld. Die zijn als volgt:

1. Op voorhand beperken we ons – mede vanwege de mogelijk stigmatiserende uitstraling van het onderwerp – niet tot radicale opvattingen onder islamitische jongeren, maar onder Arnhemse jongeren in het algemeen. Ook niet-moslimjongeren kunnen immers radicale opvattingen koesteren, bijvoorbeeld over moslimjongeren. Die wederzijdse opvattingen kunnen elkaar beïnvloeden en versterken.
2. Onder de noemer ‘radicale’ opvattingen beperken we ons tot radicale opvattingen ten aanzien van religie (islam) en land van herkomst (etniciteit). Dit betekent dat radicalisering vanuit andere perspectieven, zoals dierenwelzijn of milieu, buiten beschouwing blijft. Het begrip radicalisering wordt nader toegelicht in paragraaf 1.1.
3. Met de term ‘Arnhemse jeugd’ wordt bedoeld op jongeren en jong volwassenen die vanwege hun opleiding en/of in hun vrije tijd veelvuldig in Arnhem aanwezig zijn. Het is derhalve geen vereiste dat deze jongeren in de gemeente Arnhem wonen.

De vraagstelling in onderhavig onderzoek bestaat uit in totaal drie vragen die zich mede richten op de mate van radicale opvattingen onder Arnhemse jongeren en de wijze waarop deze jongeren kunnen worden getypeerd. Het gaat om de volgende onderzoeksvragen:

1. In hoeverre is sprake van radicaliserende opvattingen bij Arnhemse jongeren en jongvolwassenen in de leeftijd van 12 tot 25 jaar?
2. Hoe kunnen Arnhemse jongeren met radicale opvattingen worden getypeerd in termen van leeftijd, geslacht en opleidingsniveau?
3. Welke aanbevelingen zijn – gegeven de onderzoeksbevindingen - mogelijk voor de aanpak van radicalisering (zowel preventief als repressief en curatief) door de lokale, regionale en eventueel landelijke instanties?

Literatuur

Er zijn diverse vormen van radicalisering te onderscheiden, van rechts- en linksradicaal tot islamitisch radicalisme en extreme uitingen op het gebied van dierenactivisme (NJI, 2011; Verhagen, Reitsma & Spee, 2010). Ongeacht de context van radicalisering, is het – zo blijkt uit de literatuur – altijd van belang kritisch te kijken naar de mate waarin een persoon is geradicaliseerd. Verschillende publicaties laten zien dat radicalisering als een proces kan worden gezien waarin verschillende stadia, die geleidelijk in elkaar overgaan, worden doorlopen. Radicalisering kan uiteindelijk uitmonden in illegale en/of aan terrorisme gerelateerde activiteiten. In dat geval wordt ook wel gesproken over extremisme.

King & Taylor (2011) benoemen vijf toonaangevende modellen die zijn ontwikkeld om het proces van radicalisering in beeld te brengen.¹ Deze modellen zijn lang niet altijd tegenstrijdig met elkaar en vullen elkaar ten dele aan. De basis van deze modellen ligt bij het individu, dat een afstand voelt tussen zichzelf en de maatschappij en (daarom) aansluiting zoekt bij andere groepen om voldoening te vinden (Moskalenko & McCauley, 2011). Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) sluit grotendeels aan bij dergelijke bevindingen door te stellen dat radicalisering een ‘proces [is] waarbij een persoon of groep in toenemende mate bereid is de consequenties te aanvaarden van de strijd voor een samenleving die niet strookt met onze democratische rechtsorde’.

De wetenschappelijke literatuur laat zien dat emotionele, cognitieve en sociale aspecten het radicaliseringsproces kunnen beïnvloeden. Samenhang tussen deze aspecten blijkt onder andere uit het feit dat relatieve deprivatie een aspect is dat veelvuldig in verband gebracht wordt met radicalisering (King & Taylor, 2011). Met relatieve deprivatie wordt bedoeld op het gevoel van onrecht dat mensen ervaren wanneer zij hun eigen omstandigheden op bijvoorbeeld economisch of sociaal gebied vergelijken met andere groepen. Met name wanneer vergelijkingen gemaakt worden tussen bevolkingsgroepen kan dit tot polarisatie c.q. spanningen leiden (Blokland, Nieuwbeerta & Bernasco, 2010; King & Taylor, 2011; Van den Bos, Losenman & Doosje, 2009).

Relatieve deprivatie kan leiden tot een ‘identiteitscrisis’ waarbij ontevredenheid over de huidige situatie leidt tot het streven naar een nieuwe (voor de eigen groep) verbeterde situatie. Dit vormt de kern van het radicaliseringsproces (King & Taylor, 2011). Daarbij kan sprake zijn van vervreemding, waarbij de radicaliserende persoon steeds verder van de samenleving af komt te staan en de eigen houdingen en overtuigingen verder versterkt kunnen worden. Eventuele onzekerheid over de eigen standpunten kan afnemen wanneer mensen zich aansluiten bij groepen personen die hun mening delen of bijvoorbeeld op internet kennisnemen van soortgelijke meningen (King & Taylor, 2011; NJI, 2011).

1. Deze modellen worden in het onderzoek nader toegelicht.

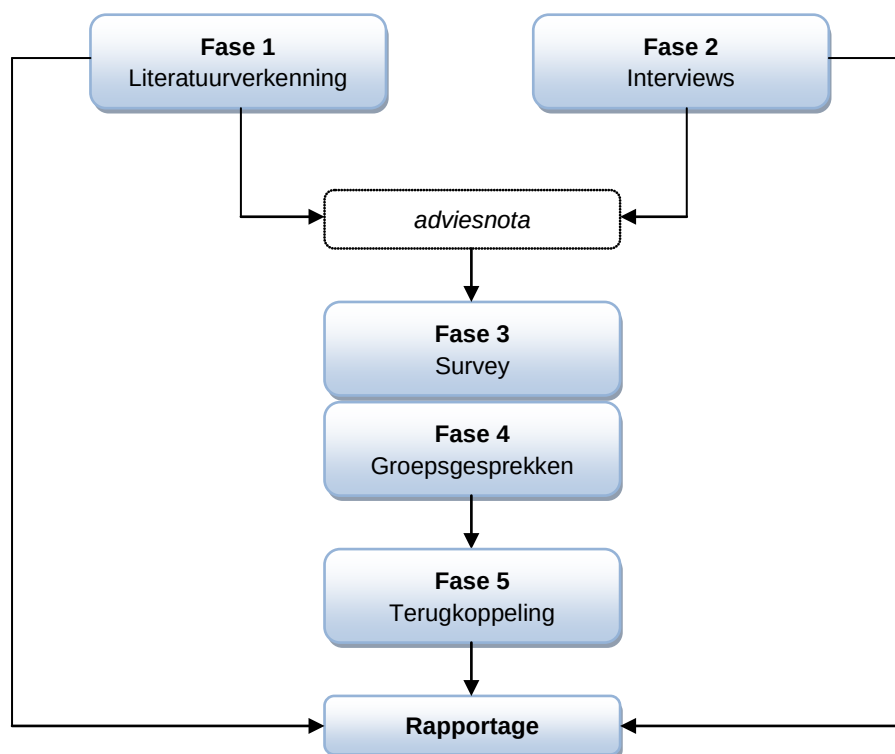
Achtergrondkenmerken van personen spelen een belangrijke rol binnen het proces van radicalisering (King & Taylor, 2011). Van de Bos e.a. (2009) benoemen opleidingsniveau, leeftijd, etniciteit en (mate van) religiositeit als aspecten die een rol spelen binnen het radicaliseringsproces. Andere factoren die van invloed kunnen zijn, zijn onder meer de identificatie met Nederland en Nederlanders ('maatschappelijke onverbondenheid') en meningen over de legitimiteit van Nederlandse autoriteiten (Doosje e.a., 2012).

De wetenschappelijke literatuur benadrukt dat radicalisering als een continuum kan worden gezien. Binnen het proces van radicalisering spelen verschillende factoren, zowel maatschappelijk als op individueel niveau, een rol. Bevindingen uit de wetenschappelijke literatuur bieden ten eerste aanknopingspunten voor het formuleren van een voorlopige werkdefinitie van radicalisering. Daarnaast kan, op basis van de verschillende stadia die in het proces van radicalisering worden doorlopen en de factoren die daarop van invloed zijn, een aantal onderwerpen voor de online survey worden geïdentificeerd en geoperationaliseerd (bijvoorbeeld verbondenheid met de Nederlandse maatschappij, ervaren gevoelens van onrecht).

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit vier fasen (van algemeen naar bijzonder). De eerste fase van het onderzoek betreft het inventariseren en beschrijven van de relevante literatuur over radicalisering. Vervolgens worden interviews gehouden met *stakeholders* en professionals. De input uit deze eerste twee fasen zal worden verwerkt in een online *survey*, die zich richt op de domeinen 'vrije tijd' en 'onderwijs'. Afhankelijk van de medewerkingsbereidheid vinden groepsgesprekken met Arnhemse jongeren plaats op bijvoorbeeld scholen of bij buurthuizen (fase 4). Het onderzoeksdesign staat visueel weergegeven in figuur 2.1. De verschillende onderzoeksfasen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

Figuur 2.1. Visueel overzicht van het onderzoeksdesign



2.1 Fase 1 – Literatuurverkenning

Het doel van de literatuurverkenning is tweeledig. Enerzijds heeft de literatuurverkenning tot doel een (nader) kader te bieden waarbinnen het proces van radicalisering kan worden geplaatst. Dit kader zal worden vertaald naar een voorlopige *werkdefinitie*. Daarmee wordt een wetenschappelijk onderbouwde focus in het onderzoek aangebracht, die als startpunt dient voor de andere uit te voeren onderzoeksactiviteiten en als onderbouwing van de uiteindelijke bevindingen kan fungeren. Anderzijds kan de literatuurverkenning duiding geven aan de onderzoeksbevindingen. Dit laatste geldt met name in relatie tot de onderzoeksvragen 2 en 3, die betrekking hebben op de achtergronden van Arnhemse jongeren en jongvolwassenen met radicale opvattingen en de aanpak van radicalisering in het algemeen en de betreffende jongeren in het bijzonder.²

Werkwijze

Radicalisering is een onderwerp dat in de nationale en internationale literatuur veelvuldig aan bod komt. In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen onderzoek dat voor de aanslag op het World Trade Center (WTC) en na '9/11' is verschenen. We stellen voor ons in de huidige literatuurverkenning met name te richten op wetenschappelijke publicaties van de afgelopen vijf jaar (2010 t/m 2015).

De literatuurverkenning wordt vormgegeven door via *Google Scholar* naar (inter)nationale literatuur te zoeken aan de hand van verschillende zoektermen. Voorbeelden³ van dergelijke zoektermen zijn:

- Radicalisation process
- Homegrown terrorism
- Islamist radicalisation
- Extremist violence
- De-radicalisation

Voorbeelden van relevante artikelen en publicaties zijn in de inleiding verwerkt en te raadplegen in de referentielijst van onderhavig onderzoeksvoorstel. Artikelen waarnaar in de gevonden bronnen verwezen wordt en die tevens in de afgelopen vijf jaar zijn verschenen, zullen aanvullend worden geraadpleegd ('sneeuwballen'). Op deze wijze wordt de meest actuele kennis over dit onderwerp geïnventariseerd.

2. Betrouwbare cijfers over de prevalentie van radicalisering zijn voor zover bij de onderzoekers bekend (vrijwel) niet aanwezig.

3. Vanzelfsprekend zullen we ook de Nederlandse equivalenten van deze zoektermen hanteren om in Nederland verschenen publicaties te inventariseren.

Bij het inventariseren van de literatuur zullen we ons met name richten op de volgende onderwerpen: 1) de afbakening en het proces van radicalisering, 2) de (psychologische en contextuele) achtergronden van radicalisering, 3) de uitingsvormen van radicalisering en 4) de aanpak. Indien relevant worden ook Nederlandse publicaties geraadpleegd.

2.2 Fase 2 – Interviews (n=20)

In individuele interviews met de experts willen we nader ingaan op het onderwerp radicalisering in het algemeen en de Arnhemse situatie in het bijzonder. Bij het bepalen van de onderwerpen die tijdens de interviews aan bod zullen komen, is de vraagstelling van onderhavig onderzoek en de vertaling daarvan leidend. Dit betekent dat in ieder geval stilgestaan zal worden bij de voorlopige werkdefinitie van radicalisering, de mate waarin respondenten aspecten van radicalisering terugzien bij Arnhemse jongeren en jongvolwassenen, waarop zij deze waarneming c.q. hun gevoel baseren, wat de achtergrond van deze jongeren is en welke aspecten zij – vanuit hun ervaring en waarneming – belangrijk vinden bij de (preventieve, repressieve en curatieve) aanpak daarvan. Ten aanzien van dit laatste onderwerp zal ook worden stilgestaan bij de procesmatige invulling van deze aanpak c.q. de taken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen.

De beoogde respondenten hebben beroepshalve ofwel directe binding met Arnhem en kunnen op de situatie in Arnhem reflecteren ofwel hebben overstijgende kennis van radicalisering, waardoor zij de Arnhemse situatie in een landelijk perspectief kunnen plaatsen. Een verdeling van interviews staat als uitgangspunt in tabel 2.1 weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van instanties die benaderd kunnen worden t.b.v. interviews.

Directe binding met Arnhem (n=15)	Stadsoverstijgende kennis (n=5)
Gemeente (n=2)	NCTV (n=2)
Jongerenwerk (n=2)	Wetenschap (n=3)
Moslimgemeenschap (n=3)	
Onderwijs (n=3)	
Politie (n=3)	
Reclassering (n=2)	

De opbrengsten van deze interviews zijn meervoudig. Allereerst leveren de gehouden interviews kwalitatieve informatie op die kan worden gebruikt bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen (zie hoofdstuk 1). Daarnaast wordt de kennis en expertise van de respondenten benut voor het vaststellen van een definitieve werkdefinitie van radicalisering die in de online survey zal worden gehanteerd (zie fase

3). De bevindingen uit de literatuur worden op dit punt derhalve gevalideerd aan de hand van de praktijk. Daarmee wordt bewerkstelligd dat de gehanteerde werkdefinitie kan steunen op een wetenschappelijke basis en voor de praktijk bruikbaar en herkenbaar is. Dit is met name van belang in het kader van de online survey.

2.3 Adviesnota

De bevindingen uit voorgaande twee fasen (literatuur en interviews) monden uit in een adviesnota aan de gemeente. Het advies zal betrekking hebben op de vraag of en zo ja in welke vorm de vervolgstappen in het onderzoek (survey, groepsgesprekken) kunnen worden gezet. De gemeente wil het eventuele vervolg van het onderzoek laten afhangen van het advies. De adviesnota zal een korte schets bevatten van de onderzoeksbevindingen en concreet aangeven hoe het vervolgonderzoek er uit kan zien. In de begroting worden de kosten voor het 'adviestraject' weergegeven; de kosten van het vervolgstraject worden bepaald nadat de adviesnota is vastgesteld en het akkoord van de gemeente. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de adviesnota geen status heeft van volwaardig onderzoek. Met het uitvoeren van de eerste twee fasen kan immers geen antwoord worden gegeven op de onderzoeksvragen.

2.4 Fase 3 – Online survey domeinen 'vrije tijd' en 'onderwijs'

In deze paragraaf gaan we – ter nadere oriëntatie – nader in op de online survey die binnen de domeinen 'vrije tijd' en 'onderwijs' zal worden verspreid. De precieze inhoud van de survey wordt bepaald na het adviestraject. Achtereenvolgens bespreken we de doelgroep van de online survey, de inhoud van de survey en de te hantieren werkwijze.

Doelgroep online survey

We kiezen voor medewerkers in de domeinen 'vrije tijd' en 'onderwijs' als primaire informatiebron (in plaats van jongeren zelf) vanwege methodologische en pragmatische redenen. Methodologisch is het onderzoek op deze wijze eenvoudiger te realiseren en kan de verkregen informatie beter worden geobjectiveerd. Bovendien hebben deze partijen ook een rol in de aanpak (signalering). Daarnaast sluiten deze doelgroepen goed aan bij de praktijk. Docenten maken jongeren een belangrijk deel van de tijd mee, namelijk wanneer zij op school zitten. Jeugd- en jongerenwerkers bestrijken een ander belangrijk domein van jongeren, namelijk de vrije tijd. In overleg met de gemeente kan voorts worden besloten om ook het welzijnswerk in bredere zin mee te nemen in de online survey. Te denken valt dan aan gezins- en opvoedingsondersteuners en gezinscoaches.

Box – Radicalisering in het licht van actuele ontwikkelingen

De recente ontwikkelingen in Frankrijk en België leiden naar alle waarschijnlijkheid tot meer alertheid op en bewustzijn van radicalisering bij docenten en jongerenwerkers. Een mogelijk nadeel is de grote media-aandacht voor het onderwerp op dit moment, wat de resultaten van het onderzoek kan beïnvloeden. Timing c.q. het moment waarop de survey zal worden uitgezet, is dan ook belangrijk. Tegelijkertijd valt niet uit te sluiten dat zich in de onderzoeksperiode nieuwe ontwikkelingen voordoen die tot veel media-aandacht kunnen leiden. We willen de eventuele impact van media-aandacht daarom ondervangen door in de survey één of enkele vragen op te nemen over de invloed van recente gebeurtenissen op de gegeven antwoorden.

Contouren online survey

De online survey bevat – naast een aantal algemene vragen – voornamelijk vragen die gaan over radicalisering onder Arnhemse jongeren. Uitgangspunt bij de vraagstelling in de online survey is dat het per definitie onmogelijk is om ‘in de hoofden’ van mensen te kijken. Voor externen (in casu docenten en jongerenwerkers) waarneembaar gedrag zal derhalve de start van een eventuele aanpak vormen.

De werkdefinitie van radicalisering en relevante aspecten die hierover uit de literatuur en interviews naar voren komen, zijn leidend bij de onderwerpkeuze (zie voorbeelden hoofdstuk 1). Daarnaast zal specifiek op zoek worden gegaan naar bestaande vragenlijsten op het gebied van radicalisering. Zo is bij onderzoek onder (extreemrechtse) ‘Lonsdale-jongeren’ gebruikgemaakt van een vertaalde vragenlijst.⁴ De kansen en belemmeringen in de aanpak zijn de laatste onderwerpen in de survey. Tot slot zullen we de vraag opnemen of een respondent mogelijkheden ziet voor een groepsgesprek met Arnhemse jongeren (in de context van vrije tijd of onderwijs). Het invullen van de survey zal om de kans op non-respons te beperken maximaal 20 minuten in beslag nemen.⁵

Werkwijze

Aan alle docenten van scholen voor het voorgezet en middelbaar beroepsonderwijs in de gemeente Arnhem wordt per e-mail een link naar een online survey die in beheer is bij Bureau Beke toegestuurd.⁶ Blijkens een door de gemeente toegestuurd overzicht gaat het in totaal om veertien scholen met 27 locaties.

-
4. Van Wijk, Bervoets & Boers (2007). *Trots op Nederland. Achtergronden, kenmerken en aanpak van het Lonsdaleverschijnsel in Venray, Zoetermeer en Aalsmeer*. Apeldoorn: Politieacademie.
 5. Het is mogelijk om de survey af te breken en later verder te gaan.
 6. Vooralsnog gaat onze voorkeur uit naar het benaderen van de mentoren, omdat deze naar verwachting een goede binding hebben met hun klas en een goed beeld kunnen schetsen van uitingen van radicalisering. Voordeel hiervan is ook dat dubbeltellingen kunnen worden voorkomen, omdat antwoorden van elke aangeschreven persoon enkel betrekking hebben op leerlingen uit zijn/haar (mentor)klas.

Twaalf scholen bieden geven voortgezet onderwijs (VMBO, HAVO en VWO/gymnasium), twee scholen bieden middelbaar beroepsonderwijs.⁷ De respondenten uit het jeugd- en jongerenwerk worden geworven via de contacten die de gemeenten heeft en via het eigen netwerk.

Box – Respons onder docenten

Op voorhand kunnen geen uitspraken worden gedaan over de te verwachten respons onder docenten. Recente onderzoeken laten een wisselende respons zien, met een minimum van circa 20 procent en een maximum van circa 75 procent.⁸ Gezien de relevantie en actualiteit van het onderwerp, lijkt voldoende respons behaald te kunnen worden om betrouwbare en valide uitspraken over radicalisering onder Arnhemse jongeren te kunnen doen.

2.5 Fase 4 – Groepsgesprekken met jongeren (n=5)

Wanneer respondenten aangeven dat het mogelijk is om een groepsgesprek met jongeren te houden over radicalisering, zullen deze in overleg met de betreffende respondenten worden georganiseerd. In welke context (vrije tijd of onderwijs) uiteindelijk een gesprek zal worden gevoerd, is derhalve mede afhankelijk van de antwoorden van respondenten.⁹

Het doel van de groepsgesprekken met jongeren is om hen aan het woord te laten over radicalisering op hun school of in hun buurt. De voorlopige bevindingen vanuit de survey worden tijdens dit gesprek als leidraad gebruikt. Kernvragen tijdens de gesprekken zijn dan onder andere of leerlingen het beeld dat uit de survey naar voren komt herkennen, wat zij daarvan vinden en of en zo ja hoe radicalisering in hun optiek kan worden aangepakt.

2.6 Fase 5 – Terugkoppeling stakeholders; groepssessie

In deze laatste fase worden de voorlopige bevindingen aan maximaal zeven stakeholders teruggekoppeld. Denk hierbij aan de politie, jongerenwerk en onderwijs. Deze respondenten zijn in de eerste fase reeds geïnterviewd en kunnen om die reden goed reflecteren op de bevindingen. Hierbij gaat het met name om de mate van radicalisering van de Arnhemse jeugd en de implicaties voor preventief en eventueel repressief beleid. Vanwege de mogelijkheden voor onderlinge discussie wordt voorgesteld om een en ander vorm en inhoud te geven door middel van een groepsbijeenkomst. De resultaten hieruit worden verwerkt in het rapport.

-
7. Het speciaal voortgezet onderwijs zal tevens in de survey worden betrokken. Ook het hoger onderwijs (HBO) kan zonder meerkosten worden meegenomen indien gewenst.
 8. Zie bijvoorbeeld de website van CNV Onderwijs (www.cnvo.nl) en Talis13 (www.talis13.nl).
 9. Om niet alleen afhankelijk te zijn van de survey, zullen we tijdens de interviews (fase 2) ook aan respondenten vragen in hoeverre zij een mogelijkheid zien tot het voeren van een groepsgesprek met jongeren.

2.7 Begeleidingsgroep en rapportage

Het onderwerp 'radicalisering' vergt een prudente benadering zonder afbreuk te doen aan de onderzoeksbevindingen. Derhalve zal onder regie van de gemeente Arnhem een begeleidingsgroep worden samengesteld, waarin bij het onderwerp betrokken partijen zitting hebben. Hierbij is de gemeente verantwoordelijk voor de eventueel gewenste bestuurlijke en ambtelijke aansluiting.

De begeleidingsgroep zal door de onderzoekers actief bij de opbrengsten en voortgang van het onderzoek worden betrokken. Een belangrijk moment in het onderzoek is de conceptvragenlijst die zal worden gebruikt voor de *online survey*. De begeleidingsgroep wordt gevraagd om te reageren op de strekking en inhoud van de survey, voordat een link naar deze online vragenlijst aan respondenten zal worden verstuurd. Daarnaast krijgt de begeleidingsgroep een adviserende rol gedurende het onderzoek. De samenstelling van de begeleidingsgroep geschiedt onder verantwoordelijkheid van de gemeente.

De gemeente - in de hoedanigheid van opdrachtgever - wordt periodiek door de onderzoekers geïnformeerd over de voortgang en bevindingen van het onderzoek. In overleg is besloten om maandelijks een schriftelijk voortgangsbericht te sturen aan burgemeester en wethouder, die zo nodig mondeling kan worden toegelicht.

2.8 Rapportage

In beginsel wordt een openbaar rapport geschreven waarin de resultaten geanonimiseerd en onherleidbaar verwerkt worden. Er wordt niet op het niveau van afzonderlijke scholen gerapporteerd; de gegevens worden beschreven op onderwijsniveau. Als respondenten om hen moverende redenen niet op naam in het rapport willen worden genoemd, wordt dat uiteraard gehonoreerd. In overleg met de opdrachtgever kan worden besloten om bepaalde onderdelen en bevindingen van het onderzoek (in het bijzonder informatie uit de interviews) in een interne, niet openbare notitie te vatten vanwege de mogelijke schending van privébelangen en/of gevaar voor de respondenten/derden. Bureau Beke is eindverantwoordelijke voor wat betreft de inhoud van de rapportage.

3. Tijdpad en projectteam

Het onderzoek zal starten na goedkeuring van de opdracht door het college. Uitgaande van een start in april 2015 en een geschatte duur van het onderzoek van zes maanden, betekent dit dat het onderzoek in september 2015 zal zijn afgerond. Een meer gedetailleerde planning staat hieronder weergegeven.

	April 2015	Mei 2015	Juni 2015	Juli 2015	Augustus 2015	September 2015
Literatuurverkenning	X	X				
Interviews (n=20)		X	X			
Adviesnota			X			
Online survey ¹⁰			X	X		
Groepsgesprekken			X		X	
Terugkoppeling					X	
Voortgangsbijeenkomsten			X			X
Rapportage					X	X

Projectteam

Het onderzoeksteam bestaat uit: dr. mr. Anton van Wijk (projectleider en senior onderzoeker), drs. Tom van Ham (onderzoeker) en drs. Lieselot Scholten (junior onderzoeker). Hun cv's staan hierna vermeld.

Anton van Wijk is criminoloog en directeur van Bureau Beke. Daarvoor was hij als senior onderzoeker verbonden aan de Politieacademie. Binnen het kantoor houdt hij zich onder meer bezig met onderzoek naar ernstige vormen van criminaliteit, waaronder zedenmisdriven en *High Impact Crimes* en de opsporing. Hij heeft de cursus *Criminal Investigative Analysis* gevolgd en de training *Violent Crime Behavior* van de *Academy Group* in de Verenigde Staten. Hij staat geregistreerd in de databank van de Landelijke Deskundigheidsmakelaar van de Politieacademie (LDM).

10. De doorloop van het onderzoek, in het bijzonder de survey (schoolvakantie), is medeafhankelijk van het besluit van de gemeente naar aanleiding van de adviesnota.

Tom van Ham is criminoloog/psycholoog en onderzoeker bij Bureau Beke. Voorheen was hij als onderzoeker werkzaam in de politieregio IJsselland. Onderzoeken waarbij hij bij Bureau Beke betrokken is, richten zich op meerdere beleidsterreinen en dan met name op openbare orde, uitgaansgeweld en jeugdcriminaliteit. Tevens is hij als buitenpromovendus verbonden aan de Universiteit van Leiden.

Lieselot Scholten is sociologe en junior onderzoeker/analist bij Bureau Beke. In juli 2014 studeerde ze af aan de Radboud Universiteit in Nijmegen en ze schreef haar scriptie over 'Taalprestaties in het basisonderwijs'. Naast het uitvoeren van onderzoekswerkzaamheden houdt Lieselot zich binnen bureau Beke bezig met de statistische verwerking van onderzoeksgegevens. Op dit moment is zij onder andere betrokken bij onderzoeken naar jeugdcriminaliteit en grensoverschrijdend slachtofferchap.

4. Begroting

De kosten voor het adviestraject bedragen €28.015 (ex btw).¹¹ De kosten voor het vervolgonderzoek worden t.z.t. (na adviesnota) bepaald. Wel staan de activiteiten benoemd. Een gespecificeerde begroting in dagdelen staat hieronder per onderzoeksactiviteit weergegeven.¹²

Onderzoeksactiviteit	SWM	WM	JO	Kosten ex. btw
Adviestraject				
<i>Literatuurverkenning</i>	1	4	8	€4.760
<i>Interviews (n=20)¹³</i>	15	8	8	€15.100
<i>Bijeenkomsten begeleidingsgroep¹⁴</i>	1	1	1	€1.345
<i>Adviesnota</i>	4	4	4	€ 5.380
<i>Overleg opdrachtgever</i>	1	-	1	€ 930
<i>Kantoorkosten</i>				€ 500
Aantal dagdelen	22	17	22	€ 28.015
Vervolgonderzoek				
<i>Online survey</i>				
<i>Bijeenkomsten begeleidingsgroep</i>				
<i>(groeps)gesprekken (n=5)</i>				
<i>Groepssessie experts</i>				
<i>Rapportage</i>				
Aantal dagdelen				
Constructie online survey				
Reis- en kantoorkosten				€

11. Inclusief btw (21%) is dit €33.898.

12. Het dagdeeltarief van een senior wetenschappelijk medewerker (SWM) bedraagt €620. Het dagdeeltarief van een wetenschappelijk medewerker/onderzoeker (WM) bedraagt €415. Het dagdeeltarief van een junior onderzoeker (JO) bedraagt €310 (bedragen exclusief btw).

13. Inclusief ontwikkelen topiclijst, het maken van afspraken, uitwerken en verwerken voor (kwantitatieve) analyse.

14. Inclusief voorbereiding en verslaglegging.

Referenties

Blokland, A. A. J., P. Nieuwbeerta & W. Bernasco (2010). Criminaliteit en etniciteit. Criminele carrières van autochtone en allochtone jongeren uit het geboortecohort 1984. *Tijdschrift voor Criminologie*, 52(2): 122-152.

Bos, K. van den, A. Loseman & B. Doosje (2009). *Waarom jongeren radicaliseren en sympathie krijgen voor terrorisme: onrechtvaardigheid, onzekerheid en bedreigde groepen*. Den Haag: WODC, Ministerie van Justitie.

Doosje, B., K. van den Bos, A. Loseman, A.R. Feddes & L. Mann (2012). "My Ingroup is Superior!": Susceptibility for Radical Rightwing Attitudes and Behaviors in Dutch Youth. *Negotiation and Conflict. Management Research*, 5(3): 253-268.

King, M. & D.M. Taylor (2011). The radicalization of homegrown jihadists: A review of theoretical models and social psychological evidence. *Terrorism and Political Violence*, 23(4): 602-622.

Moskalenko, S. & C. McCauley (2011). The psychology of lone-wolf terrorism. *Counseling Psychology Quarterly*, 24(2): 115-126.

Nederlands Jeugd Instituut (2011). *Handreiking radicalisering en polarisatie*.

Verhagen, A., M. Reitsma, & I. Spee (2010). *Vroegtijdige signalering van radicalisering*. 's-Hertogenbosch/Utrecht: KPC groep & APS

Rijnkade 84
6811 HD Arnhem
tel 026 - 443 86 19
fax 026 - 442 28 12

info@beke.nl
www.beke.nl